

**резимеа од одбранети
докторати и магистериуми**

**ИСПИТУВАЊЕ НА ОБЛИКОТ НА
ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВАТА
ПО МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК ВО ОСНОВНИТЕ
УЧИЛИШТА ВО РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА ЗА УЧЕНИЦИ СО ПРЕЧКИ
ВО ПСИХИЧКИОТ РАЗВОЈ**

Аниџа Б. ТРАЈКОСКА

Посебни паралелки
ОУ „Св. Климент Охридски“ - Прилеп

Аниџа Трајкоска ја одбрани својата докторска дисертација на 19.10.2006 година на Институтот за дефектологија при Филозофскиот факултет Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје. Докторската дисертација беше одбранета пред комисијата во состав: проф. д-р Љупчо Ајдински, проф. д-р Ристо Петров, проф. д-р Горан Ајдински, доц. д-р Зора Јачова и проф. д-р Властимир Миладиновиќ. Трајкоска е родена на 19.04.1969 година во Прилеп. Дипломира на Дефектолошкиот факултет при Универзитетот во Белград.

Резиме

Во текот на наставата во современото училиште секогаш се настојува да се почитува индивидуалноста на секој ученик. Присуството на големите индивидуални разлики меѓу учениците од едно одделение нужно бара соодветни промени во организацијата и изведувањето на наставата за да може таа да се ориентира кон индивидуалните способности и можности на учениците. Токму затоа се јавуваат најразлични облици и начини за изведување на индивидуализираната настава.

Адреса за сепаратите:

Аниџа ТРАЈКОСКА

ОУ „Климент Охридски“
ул. Кузман Јосифоски бб
7500 Прилеп, Република Македонија

**abstract from defended doctoral
and post-graduate theses**

**EXAMINATION OF THE INDIVIDUALIZATION
FORM OF THE MACEDONIAN LANGUAGE
TEACHING IN THE PRIMARY SCHOOLS IN
THE REPUBLIC OF MACEDONIA FOR
STUDENTS WITH PSYCHIC DEVELOPMENTAL
DISABILITIES**

Anita B. TRAJKOSKA

Special classes
Primary school "Ss Kliment Ohridski"-Prilep

Anita Trajkoska defended her doctoral thesis on October 19th, 2006 at the Institute for Special Education and Rehabilitation at the Faculty of Philosophy, University "Ss Cyril and Methodius" - Skopje. The doctoral thesis was defended before the commission consisted of: Prof. Dr Ljupcho Ajdinski, Prof. Dr Risto Petrov, Prof. Dr Goran Ajdinski, Ass. Prof. Dr Zora Jachova and Prof. Dr Vlastimir Miladinovikj. Trajkoska was born on April 19th, 1969 in Prilep. She graduated at the Faculty of Special Education and Rehabilitation at the University in Belgrade.

Abstract

During the education, a modern school always tends to respect the individualism of every student. The existence of great individual differences among the students in one class necessarily requires appropriate changes in the organisation and realization of the education so that it may be oriented towards the individual capacities and possibilities of the students. That is why various forms and ways of individual education are performed.

Address requests for reprint to:

Anita TRAJKOSKA

Primary school "Kliment Ohridski"
ul. Kuzman Josifoski bb
7500 Prilep, Republic of Macedonia

Клучни зборови: индивидуализација, организација, реализација, македонски јазик, наставни ливчиња, задачи на три нивоа тежина, традиционална настава, поуки за јазикот, лесна психичка попреченост, посебни училишта.

Во литературата, најчесто, се истакнуваат индивидуализација на наставата со примена на наставни ливчиња, индивидуализација со изведување настава на три нивоа тежина, дополнителна настава и др. Иако со примената на овие облици не се остварува целосна индивидуализација, сепак, несомнено се овозможува создавање поповоли услови за поголем број ученици во наставата.

Поаѓајќи од значењето и потребата на индивидуализација на наставата во работата со ученици со пречки во психичкиот развој се определени експериментално да го испитам обликот на индивидуализирана настава. Основна цел на истражувањето е да се потврди ефикасноста на индивидуализацијата на наставата по македонски јазик со примена на наставни ливчиња и задачи на три нивоа тежина, во поглед на образовните резултати, при усвојувањето на програмското подрачје поуки за јазикот и да се спореди со традиционалниот облик на организација на наставата.

Истражувањето е насочено кон испитување на квалитетната анализа на резултатите што учениците ќе ги постигнат во текот на програмата „Поуки за јазикот“ по организирање и реализирање на индивидуалната настава.

Со истражувањето се испитува и односот на учениците кон облиците на индивидуализација на наставата, но и кон традиционалниот начин на организирање на наставата, како и мислењето на наставникот за предностите и недостатоците на индивидуализираната настава.

Заклучок

Според добиените резултати од истражувањето може да се потврди дека индивидуализираната настава со примена на наставни ливчиња и задачи на три нивоа на тежина, даде подобри резултати во однос на традиционалната настава.

Key words: individualisation, organisation, realisation, Macedonian language, educational slips of paper, tasks of the three levels of difficulty, traditional education, language advice, easy psychic developmental disabilities, special schools.

In the literature, these are the forms that are most frequently pointed out: individualisation of education with an application of educational slips of paper, individualisation of education by realising it in three levels of difficulty, additional education etc. Although these forms do not allow a complete individualisation, there is no doubt that they allow a creation of more suitable conditions for a more successful development and a larger number of students in the education.

Starting with the meaning and the needs of the education individualisation for the students with psychic developmental disabilities I decided to experiment on the efficiency of the individualization in education. The main aim of this research was to confirm the efficiency of individualization in Macedonian Language teaching by applying educational slips of paper and tasks in three levels of difficulty considering the educational results when a "Language Advice " programme field is being acquired and compared with the traditional form of the education organisation.

A research was oriented to the quality analysis of the results which will be reached by the students during the acquisition of the "Language Advice" programme field, after the individual education has been organised and realised.

The research also examines the students' attitude towards the education individualisation forms, their attitude towards the traditional way of education organisation and the teacher's opinion about the advantages and disadvantages of the individual education.

Conclusion

According to the results of the research we can confirm that the individualisation of education using educational slips of paper and tasks in three levels of difficulty has given better results in regard to the traditional teaching.